

Концепт як проблема сучасної лінгвістики

Виконала:

студентка 62 групи

Степуренко Ольга

План

- Історія народження
- Двоїста сутність
- Властивості концепту
- Концептосистема

Література:

2. Аскольдов С.А. Концепт и слово //Русская словесность. От теории к структуре текста. Антология. - 1980.- С. 10-15.
3. Бабушкин А.П. «Возможные миры» в семантическом пространстве языка.- М.: Высшая школа, 1992.- 320 с.
4. Белявская Е.Г. Семантическая структура слова в номинативном и коммуникативном аспектах (когнитивные основания формирования и функционирования семантической структуры слова).- М., 1992.- 345 с.
5. Берестнев Г.И. О "новой реальности" языкознания // Филологические науки. –Калининград . - 1997. - № 4.- С. 10-15
6. Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов. -М., 2001.- 156 с.
7. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). -- М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001, -- 224 с.

10. Гумбольдт В. Язык и философия культуры.- М., 1985. – 125 с.
11. Жаркынбекова Ш.К. Моделирование концепта как метод выявления этнокультурной специфики //Материалы IX Конгресса МАПРЯЛ. -Братислава, 1992.- 25 с.
12. Краткий словарь когнитивных терминов /Под ред. Кубряковой Е. -М., 1996.- 156 с.
13. Лихачев Д.С. Концептосфера русского языка // Известия РАН. -Серия литературы и языка. -Т.52. -1983.- № 1.- С. 12-16
16. Сергеева Е.В. Интерпретация термина «концепт» в современной лингвистике.- М., 1998.- 165 с.
17. Слышкин Г.Г. От текста к символу: лингвокультурные концепты в сознании и дискурсе. -М., 2000.- 256 с.
18. Фрумкина Р.М. Концепт, категория, прототип // Лингвистическая и экстралингвистическая семантика.- 1992.- № 4.- С. 2-7

Історія народження

П. Абеляр

Схоластична логіка(концепт як сукупність понять)

К. Юнг

Емпатія + абстракція =
концептуалізм

Ж . Дельоз Ф. Граватарі

Концепт-вузол сітки простягнутої
філософом крізь вічний хаос

«Концепт» - основне семантичне поняття у когнітивній лінгвістиці

- **С. Аскольдов** – *«Концепти – це ембріони мисленневих операцій. Коли вимовлене ким-небудь слово розуміється у власному значенні, то це значить, що той хто його розуміє здійснює деякий миттєвий акт, який служить зародком цілої системи мисленневих операцій. Концепт значно ширше, ніж лексичне значення»*
- **Д. Лихачов** – *вважав концепт «алгебраїчним вираженням значення, яким носії мови оперують в усному й письмовому мовленні»*

*За своєю внутрішньою формою в українській мові слова **концепт** і **поняття** однакові: концепт є калькою з латинської мови *conceptus* «поняття» від дієслова «зачинати», тобто буквально означає «поняття, зачаття.»*

На сучасному етапі науковці стали достатньо чітко диференціювати терміни «поняття» та «концепт», тому, що вони не рівнозначні.

Поняття – це сукупність пізнаних вагомих ознак об'єкта.

Концепт – ментальне національно-специфічне утворення, змістом котрого є вся сукупність знань про певний об'єкт, а планом вираження його є сукупність мовних засобів (лексичних, фразеологічних та ін.)

Плюралізм у визначенні

- *Концепт - це все те, що ми знаємо про об'єкт*

Белоноженко В

- *Концепт – це об'єкт із світу “ Ідеальне ” , що має ім'я й відбиває певні культурно-обумовлені знання людини про світ “ Дійсність ”*

Вежбицька А

- *«Концепт - це оперативна змістовна одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи й мови мозку...всієї картини світу, відбитої в людській психіці»*

Кубрякова Е

- *Концепт – це «одиниця, покликана зв'язати воедино наукові вишукування в області культури, свідомості й мови, тому що він належить свідомості, детермінується культурою в мові»*

Слишкін Г

- *Концепт-це інформація, яку знак несе про можливі денотати, про їх положення в системі реалій, про їх місце в універсумі*

Ю. Шрейдер

- *Концепт-конденсоване втілення змісту тексту*

О. Селіванова

- *«Концепт – це ніби згусток культури у свідомості людини; те, у вигляді чого культура входить у ментальний світ людини. І, з іншого боку, концепт - це те, за допомогою чого людина сама входить у культуру, а в деяких випадках і впливає на неї»*

Степанов Ю

Цікаво, що

За спостереженнями В. Іващенко, обсяг цієї термінологічної одиниці (концепт) становить близько 70 наукових дефініцій лише в таких напрямках лінгвістичних досліджень, як філософія мови, психолінгвістика та лінгвокультурологія, а також 140 лексикографічних інтерпретацій у романських, германських і слов'янських мовах

Двоїста сутність

- **Психічна** - ідеальний образ, чи, точніше, прообраз, що уособлює культурно зумовлені уявлення мовця про світ

- **Мовна** – має певне ім'я у мові

Концепт-мінімум -це неповне знання смислу слова (мовцеві відома реалія, але далеко не все, що її стосу-ється; у життєвій практиці вона для нього не є важли-вою або ж він з нею ніколи не стикався). (КІВІ)

Концепт-максимум - охоплює всебічне (повне) знання мовцем смислу слова (реалія йому відома в усіх аспектах), у тому числі енциклопедичні відомості, професійні знання про реалію. (ЯБЛУКО)

А. Вежбицька

Властивості концепту

Бабушкін А.

концепт - це ментальна
репрезентація, що визначає
взаємозв'язок речей між собою;

концепт
обов'язково
позначається
СЛОВОМ

концепти -
це ідеальні
образи;

“ Свідомість людини – концептосистема ”

концепти можуть бути картиноподібні й мовоподібні.

Концептосистема і ментальний лексикон перебувають у відношенні «ціле — частина», оскільки концептосистема — це єдиний рівень представлення знань, що поєднує мовну, сенсорну й моторну інформацію

Селіванова .О

Висновок

Концепти існують і в індивідуальній свідомості особистості, і в колективній свідомості групи. Концепти є одиницями свідомості й інформаційної структури, що відбиває людський досвід.

Варто сказати, що індивідуальні концепти різноманітніші, ніж колективні, тому що «колективна свідомість і досвід є не що інше, як умовна похідна від свідомості й досвіду окремих індивідів, що входять у колектив» [Слышкин Г.Г].

Таким чином, концепт – це «одиниця, покликана зв'язати воєдино наукові вишукування в області культури, свідомості й мови, тому що він належить свідомості, детермінується культурою в мові» [Слышкин Г.Г].

Концепти займають важливе положення в колективній мовній свідомості, і тому їхнє дослідження стає надзвичайно актуальною проблемою.

Дякую за увагу

